

DZIEJE NAJNOWSZE

PL ISSN 0419-8824

INDEKS 355682

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

2-2006

<http://rcin.org.pl>

**POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII**

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik XXXVIII

2006

2

WARSZAWA 2006

<http://rcin.org.pl>

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszczyka,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

Wydanie publikacji dofinansowane przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji

KOMITET REDAKCYJNY

Tadeusz Kisielewski, Stanisława Lewandowska, Piotr Łossowski, Czesław Madajczyk,
Wojciech Materski, Jan Molenda, Wojciech Rojek, Tomasz Schramm, Henryk Słabek,
Witold Stankiewicz, Włodzimierz Suleja, Rafał Stobiecki, Roman Wapiński,
Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Jan Zamojski, Zygmunt Zieliński,
Michał J. Zacharias, Janusz Żarnowski

REDAKCJA

Małgorzata Gmurczyk-Wrońska (sekretarz), Magdalena Hułas,
Marek K. Kamiński, Andrzej Koryn, Krzysztof Michałek,
Tadeusz Wolsza (redaktor naczelny)

TŁUMACZ

Aleksandra Rodzińska-Chojnowska

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 831-02-61

ISSN 0419-8824

© Instytut Historii PAN & Wydawnictwo DiG, 2006

Wydawnictwo DiG
al. Wojska Polskiego 4, 01-524 Warszawa
tel./fax 839-08-38
e-mail: biuro@dig.com.pl <http://www.dig.com.pl>

Nakład 750 egz.
Druk: WDG Drukarnia w Gdyni Sp. z o.o.,
ul. Św. Piotra 12, 81-347 Gdynia

Spis treści

STUDIA I ARTYKUŁY

Jakub Wojtkowiak — <i>Wystąpienia przedstawicieli dalekowschodniego zgrupowania radzieckich sił zbrojnych na rozszerzonym posiedzeniu Rady Wojennej przy ludowym komisarzy obrony ZSRR, 1–4 czerwca 1937 r.</i>	3
Radosław Żurawski vel Grajewski — <i>Wielka Brytania w dyplomacji Edvarda Beneša (październik 1938 r.–sierpień 1942 r.)</i>	31
Krzysztof Lesiakowski — <i>Laicyzacja młodzieży w hufcach i brygadach Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” (1948–1953)</i>	55
Włodzimierz Batóg — <i>Reakcje amerykańskiej młodzieży akademickiej na wkroczenie wojsk amerykańskich do Kambodży w kwietniu 1970 roku na przykładzie Brown University w Providence</i>	81

MATERIAŁY

„Raporty” posła szwedzkiego w Warszawie Joena Lagerberga z września 1939 roku — Paweł Jaworski	99
--	----

AUTOREFERATY

Joanna Dzionek–Kozłowska — <i>System ekonomiczno–społeczny Alfreda Marshalla</i>	113
Bogusław Kopka — <i>Obozy pracy w stalinowskim systemie więziennictwa PRL (1944–1950). Organizacja i podstawy funkcjonowania</i>	123
Agnieszka Kisztełińska–Węgrzyńska — <i>RFN w poglądach i dyplomacji Johna Fostera Dullesa 1953–1959</i>	127
Łukasz Jastrząb — <i>Poznański Czerwiec 1956 r. — straty osobowe i ich analiza</i>	135

ARTYKUŁY RECENZyjNE I RECENZJE

Michał Jerzy Zacharias — <i>Sytuacja międzynarodowa i polityka zagraniczna II Rzeczypospolitej w świetle polskich dokumentów dyplomatycznych z 1939 r.</i>	141
--	-----

* * *

Marek Sioma, <i>Sławoj Felicjan Składkowski (1885–1962). Żołnierz i polityk</i> — Paweł Duber	162
Nancy Beck Young, <i>Lou Henry Hoover. Activist First Lady</i> — Halina Parafianowicz	167
Włodzimierz Mędrzecki, <i>Inteligencja polska na Wołyniu w okresie międzywojennym</i> — Janina Stobniak–Smogorzewska	175
Barbara Berska, <i>Kłopotliwy sojusznik. Wpływ dyplomacji brytyjskiej na stosunki polsko–sowieckie w latach 1939–1943</i> — Henryk Bartoszewicz	180
Wiktor Arkadjewicz Bierdinskich, <i>Spiecposielency. Politiczeskaja ssylka narodow Sowietskoj Rossii</i> — Wojciech Materski	188
Jarosław W. Gdański, <i>Zapomniani żołnierze Hitlera</i> — Marcin Stasiewicz	193

Klaus Bachmann, <i>Długi cień Trzeciej Rzeszy. Jak Niemcy zmieniali swój charakter narodowy</i> — Rafał Stobiecki	199
<i>Skrivene manjine na Balkanu</i> — Wojciech Szczepański	204
Violetta Gut, <i>Józef Franczak ps. „Lalek”. Ostatni partyzant poakowskiego podziemia</i> — Sławomir Poleszak	208
Sabina Bober, <i>Persona non grata. Biskup Ignacy Tokarczuk i władze PRL</i> — Sławomir Zabraniak	215
Dariusz T. Grala, <i>Reformy gospodarcze w PRL (1982–1989). Próba uratowania socjalizmu</i> — Janusz Skodlarski	218
<i>Power and stability. British Foreign Policy, 1865–1965</i> — Radosław Radziszewski	222
Rafał Stobiecki, <i>Klio na wygnaniu. Z dziejów polskiej historiografii na uchodźstwie w Wielkiej Brytanii po 1945 r.</i> — Tadeusz Radzik	227
<i>Polsza–SSSR 1945–1989. Izbrannyje političeskije problemy, nasledije prošłogo</i> — Romuald Wojna	232

ŻYCIE NAUKOWE

„Dzieje Najnowsze” z lat 2003–2005 — omówienie i ocena — Tadeusz Kisielewski	237
Zawartość roczników 2003–2005 „Dziejów Najnowszych” — Wojciech Rojek	246
Sprawozdanie z konferencji naukowej „Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej — bilans dotychczasowych dokonań”, Łódź, 9–10 listopada 2005 r. — Jerzy Bednarek	250

Wśród naszych Autorów m.in.

- Dr Henryk Bartoszewicz — adiunkt w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie
- Dr Włodzimierz Batóg — adiunkt w Instytucie Historii Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach
- Dr Jerzy Bednarek — pracownik naukowy Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi
- Mgr Paweł Duber — doktorant w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego
- Dr Joanna Dzionek-Kozłowska — adiunkt na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego
- Dr Łukasz Jastrząb — adiunkt w Bibliotece Polskiej Akademii Nauk w Kórniku
- Dr Paweł Jaworski — adiunkt w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego
- Prof. dr hab. Tadeusz Kisielewski — w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
- Dr Agnieszka Kisztełińska-Węgrzyńska — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Łódzkiego
- Dr Bogusław Kopka — pracownik naukowy Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie
- Dr Krzysztof Lesiakowski — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Łódzkiego
- Prof. dr hab. Wojciech Materski — w Instytucie Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie
- Dr hab. Halina Parafianowicz — prof. Uniwersytetu Białostockiego
- Dr Sławomir Poleszak — pracownik naukowy Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej w Lublinie
- Prof. dr hab. Tadeusz Radzik — w Instytucie Historii Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie
- Mgr Radosław Radziszewski — doktorant w Instytucie Historii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
- Prof. dr hab. Wojciech Rojek — w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
- Prof. dr hab. Janusz Skodlarski — na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego
- Dr hab. Rafał Stobiecki — prof. Uniwersytetu Łódzkiego
- Dr Wojciech Szczepański — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- Dr hab. Romuald Wojna — docent w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie
- Dr Jakub Wojtkowiak — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- Dr Sławomir Zabraniak — adiunkt w Instytucie Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
- Dr hab. Michał Jerzy Zachariasz — docent w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie
- Dr Radosław Żurawski vel Grajewski — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Łódzkiego

Informacja dla autorów „Dziejów Najnowszych”

Redakcja zwraca się do wszystkich autorów o stosowanie następujących rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie:

1. Wszystkie teksty należy składać na dyskietkach w formacie PC lub MAC oraz w dwu egzemplarzach, przepisanych według obowiązujących norm: na stronie po 30 wierszy po ok. 60 znaków, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) powinien wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko autora oraz dokładny adres, poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi wielkimi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (np. t. I–II) cyframi rzymskimi i dalej: miejsce i rok wydania, nazwę wydawcy, na ostatnim miejscu liczbę stron. Imię i nazwisko autora recenzji — na końcu tekstu z prawej strony (oraz dokładny adres).

4. Teksty do działu „Życie naukowe” zawierają tytuł (na osi); podpis autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis autora jak w recenzji.

6. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów należy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek, w wierszu z wcięciem akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. — wiek lub r. — rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych przyjmujemy ogólnie przyjęte skróty (np. itp., m.in., rkps, mps, t., z., etc.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne w miarę potrzeby. Nazwy miesiące podajemy cyfrą rzymską wówczas, gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7., dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem znaczenia w pierwszym przypadku ich zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy i roczniki periodyków i innych publikacji podajemy cyframi rzymskimi; zeszyty, numery i części — arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad będą zwracane autorom do właściwego przygotowania i ponownego przepisania.

10. Redakcja prosi o dołączenie do artykułów streszczeń o objętości 1 strony maszynopisu na tej samej dyskietce co artykuł.

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są co kwartał. Cena prenumeraty krajowej wynosi:
na II kw. 2006 r. — 20 zł.

Cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę jest powiększona o rzeczywisty koszt wysyłki.

Wpłaty na prenumeratę krajową przyjmują: jednostki kolportażowe „RUCH” S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora. Dostawa egzemplarza następuje w uzgodniony sposób.

„RUCH” S.A. zapewnia dostawę pod wskazany adres pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty.

Wpłaty na prenumeratę zagraniczną przyjmuje: „RUCH” S.A. O.K.D.P., 01–248 Warszawa, konto PEKAO S.A. IV O/Warszawa 68124010531111000004430494. Dostawa odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, z wyjątkiem zlecenia dostawy pocztą lotniczą, której koszt w pełni pokrywa zleceniodawca.

Terminy przyjmowania wpłat na prenumeratę krajową i zagraniczną:

do 5 XII — na I kw. r. następnego

do 5 III — na II kw. r. bieżącego

do 5 VI — na III kw. r. bieżącego

do 5 IX — na IV kw. r. bieżącego

Bieżące numery oraz wszystkie dostępne od 1999 r. można również kupić lub zamówić w Wydawnictwie DiG:

01–524 Warszawa, al. Wojska Polskiego 4

tel./fax (+48 22) 839 08 38

e-mail: dig@dig.com.pl; <http://www.dig.com.pl>

BZ WBK SA 35 O/Warszawa 70109028510000000100226138

Na terenie kraju wpłat można dokonywać także w oddziałach terenowych firmy KOLPORTER S.A., właściwych dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora.

Szczegółowe informacje — bezpłatna infolinia

0 801 205 555

lub na stronie internetowej

<http://www.kolporter-spolka-akcyjna.com.pl/prenumerata.asp>.

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly through the Foreign Trade Enterprise.

ARS POLONA

00–068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland

Our bankers:

BANK HANDLOWY SA 201061–710–13100

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszczyka,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

Wydanie publikacji dofinansowane przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji

KOMITET REDAKCYJNY

Tadeusz Kisielewski, Stanisława Lewandowska, Piotr Łossowski, Czesław Madajczyk,
Wojciech Materski, Jan Molenda, Wojciech Rojek, Tomasz Schramm, Henryk Słabek,
Witold Stankiewicz, Włodzimierz Suleja, Rafał Stobiecki, Roman Wapiński,
Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Jan Zamojski, Zygmunt Zieliński,
Michał J. Zacharias, Janusz Żarnowski

REDAKCJA

Małgorzata Gmurczyk-Wrońska (sekretarz), Magdalena Hulas,
Marek K. Kamiński, Andrzej Koryn, Krzysztof Michałek,
Tadeusz Wolsza (redaktor naczelny)

TŁUMACZ

Aleksandra Rodzińska-Chojnowska

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 831-02-61

ISSN 0419-8824

© Instytut Historii PAN & Wydawnictwo DiG, 2006

Wydawnictwo DiG
al. Wojska Polskiego 4, 01-524 Warszawa
tel./fax 839-08-38
e-mail: biuro@dig.com.pl <http://www.dig.com.pl>

Nakład 750 egz.
Druk: WDG Drukarnia w Gdyni Sp. z o.o.,
ul. Św. Piotra 12, 81-347 Gdynia

<http://rcin.org.pl>

cena 20,00 zł (w tym 0% VAT)

Nakład 750 egz.

